
Vergaderjaar 2019–2020

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2159

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 mei 2020

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de informele videoconferentie van de leden van de Raad Buitenlandse Zaken van 15 mei 2020.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA INFORMELE VIDEOCONFERENTIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 15 MEI 2020

Introductie

Op vrijdag 15 mei vindt er een informele videoconferentie van de leden van de Raad Buitenlandse Zaken plaats. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan deze Raad. De Raad zal spreken over de impact van de COVID-19 pandemie op het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Daarnaast zal onder *Current Affairs* kort gesproken worden over de internationale respons op de COVID-19 pandemie, de Turkse proefboringen in de Oostelijke Middellandse Zee en Jemen.

Current Affairs

COVID-19

Hoge Vertegenwoordiger Borrell zal naar verwachting onder *Current Affairs* kort ingaan op de laatste ontwikkelingen omtrent de internationale respons op de COVID-19 pandemie. Het kabinet waardeert de samenwerking tussen de verschillende lidstaten en de Europese instellingen in het kader van de repatriëring van EU-burgers uit derde landen. Ook op andere gedeelde uitdagingen, als het tegengaan van desinformatie, is gezamenlijk optrekken essentieel.

Turkse proefboringen

In navolging van de vorige bespreking tijdens de Raad Buitenlandse Zaken (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2157) en de Europese Raad van 22 en 23 april jongleden zal wederom kort worden stilgestaan bij de Turkse proefboringen in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee. De kwestie trekt opnieuw de aandacht, aangezien Turkije wederom schepen stuurt en zegt de gasboringen te zullen voortzetten. Naar verwachting zal Cyprus de Raad oproepen solidariteit met Cyprus uit te spreken, waarbij Nederland steun zal betuigen aan Cyprus bij de oproep aan Turkije de Cypriotische soevereiniteit te respecteren.

Jemen

Tevens zal de Raad naar verwachting kort stilstaan bij de ontwikkelingen in Jemen. Ondanks oproepen van de SGVN aan de partijen om mede t.b.v. een gezamenlijke COVID-19 aanpak hun strijd te staken en de aankondiging van een eenzijdige wapenstilstand door KSA, gaan de gevechten tussen de partijen onverminderd door. De Raad zal zich buigen over de ondersteuning van VN-gezant Griffiths in zijn inspanningen om overeenstemming te krijgen t.a.v. recente voorstellen gericht op het bewerkstelligen van een algeheel staakt-het-vuren, implementatie van vertrouwenwekkende maatregelen en de herstart van het politieke proces. Deze voorstellen moeten als basis dienen voor toekomstige besprekingen tussen de regering en de Houthi's. Nederland zal ervoor blijven pleiten dat de EU zich eensgezind in blijft zetten voor politieke oplossingen die tot duurzame stabiliteit in de regio leiden.

Ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika

Impact van de COVID-19 pandemie op het Midden-Oosten en Noord-Afrika

Bij de vorige vergadering van 22 april richtte de Raad zijn blik op het oosten om de gevolgen van de COVID-19 pandemie in kaart te brengen. Ditmaal is er onder een breed agendapunt aandacht voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika, waarbij de Raad ook zal spreken over hoe de EU de regio kan ondersteunen. COVID-19 zet de sociaaleconomische weerbaarheid van diverse landen in de MENA-regio verder onder druk, met name in de focuslanden Irak, Libanon en Jordanië, maar ook in een land als Tunesië. Tegelijkertijd blijven conflicten in Syrië, Jemen en Libië voortduren ondanks oproepen internationale gemeenschap tot wapenstilstand en hervatting politieke dialoog. Nederland zal zich met internationale partners blijven inzetten voor stabiliteit en vrede in de regio.

Midden-Oosten Vredesproces (MOVP)

De Raad zal spreken over de ontwikkelingen in Israël en de Palestijnse gebieden. Onderdeel hiervan is het regeerakkoord tussen Likud en Kahol-Lavan waarin gesproken wordt over stappen richting annexatie van delen van de Palestijnse gebieden, maar ook de impact van COVID-19 en de Israëlisch-Palestijnse samenwerking bij de bestrijding ervan. De Nederlandse inzet is gericht op het aansporen van beide partijen om af te zien van negatieve stappen die de twee-statenoplossing moeilijker maken, en het stimuleren van positieve stappen die een terugkeer naar de onderhandelingstafel bevorderen.

Libië

Onder het brede agendapunt over het Midden-Oosten zal naar verwachting ook worden stilgestaan bij de recente ontwikkelingen in Libië. De humanitaire situatie verslechtert verder door aanhoudend geweld, de langdurige blokkade van de uitvoer van olie en de economische gevolgen daarvan. Dit bemoeilijkt ook een adequate bestrijding van het Covid-19 virus in het land.

Het kabinet is daarnaast verheugd te kunnen meedelen dat de VN Nederland en Zwitserland heeft aangewezen als co-voorzitters van de Internationaal Humanitair Recht en Mensenrechten werkgroep van de *International Follow-up Committee* (IFC). Nederland treedt door deze benoeming tevens toe tot de IFC. De IFC komt voort uit de op 19 januari jl. in Berlijn georganiseerde internationale conferentie en overziet de implementatie van de gemaakte afspraken en de vertaling daarvan op de grond. Co-voorzitterschap van deze werkgroep sluit aan bij de Nederlandse focus op het bevorderen van mensenrechten en de ontwikkeling van de rechtsstaat in Libië.

Syrië

In de gehele regio zal de stabiliteit onder druk komen te staan, maar de verwachting is dat de meest fragiele plekken het hardst getroffen zullen worden. Syrië, waar de economie en de bevolking al ernstig verzwakt zijn door een conflict dat zijn tiende jaar in gaat, staat verdere instabiliteit en escalatie te wachten. De crisis in Libanon en de wederzijdse effecten die deze landen op elkaar hebben en ondervinden van COVID-19 zorgen voor een vicieuze cirkel die mogelijk grote gevolgen voor Europa heeft. Nederland zal ervoor blijven pleiten dat de EU zich eensgezind in blijft zetten voor politieke oplossingen die tot duurzame stabiliteit in de regio leiden.